

Plečnikova odličja za leto 2009

založnik / Zavod DESSA / Sklad arhitekta Jožeta Plečnika

urednika / Andrej Hrausky, Miha Dešman

fotografije / Miran Kambič, Dragan Arrigler, Jan Babnik,

Walter Menegaldo, Alessandro Paderni, Aleš Prinčič in arhiv avtorjev

oblikovanje / Nena Gabrovec

prelom in tisk / MatFormat

Ljubljana, 2009

naklada 300 kosov

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika

Plečnikova odličja za leto 2009

galerija DESSA / april / maj 2009

Plečnikova odličja za leto 2009

Arhitektura v Sloveniji za 21. stoletje

"Kje je danes slovenska arhitektura? Kaj lahko ponudi slovenskemu in evropskemu prostoru, kaj mu ponuja? Katere so njene specifične kvalitete?", se sprašujemo vsako leto ob enem osrednjih dogodkov slovenske arhitekturne kulture - ob podelitvi Plečnikovih odličij.

Slovenija s svetom pač ne more tekrovati z velikostjo in kvantiteto, pač pa edinole s kvaliteto in z razliko od običajnega. Zato potrebujemo samozavest, ustvarjalnost in tudi jasen sistem vrednot. To še posebej velja za arhitekturo, kot kulturno disciplino, v kateri smo v zadnjem desetletju dosegli izjemno mednarodno prepoznavnost, morda večjo, kot na kateremkoli drugem področju. V polpretekli zgodovini so pri nas mnoge kvalitetne stavbe nastajale iz želje, da bi bili podobni zahodnemu svetu. Danes nastajajo zato, ker smo mu postali enakovredni, včasih celo boljši.

Živahno dogajanje na slovenski arhitekturni sceni v zadnjih nekaj letih ni plod naključja, niti neke velike in sistematične arhitekturne politike, državne skrbi, pač pa rezultat dobro premišljenih skupnih in osebnih strategij samih arhitektov. Skrivnost uspeha novih generacij je predvsem v sistematičnem oblikovanju aktivnega odnosa do različnih pogojev in plasti arhitektovega dela.

Za sodobne slovenske arhitekture arhitektura ni izključno umetniška disciplina, je širši kulturni splet, ki ima tudi tržne, socialne, inženirske in tehnične dimenzije. Sistematično se ukvarjajo z razvijanjem rešitev na dveh nivojih. Prvi nivo so "pravi" problemi arhitekture: funkcija, konstrukcija, detajl, oblika in lepota. Drugi nivo pa je učinkovit marketing, pridobivanje dela, organizacija dela, promocija in post produkcija. Zato predstavlja slovenska arhitektura dobrodošlo alternativo prevladujoči aktualni svetovni arhitekturni praksi, ki je usmerjena predvsem v podobo in hitri efekt.

Mnogi slovenski arhitekti pri svojem delu ne iščejo bližnjic in lahkih poti. Njihova arhitektura je temeljita in pazljiva raziskava realnosti. Pri tej raziskavi se ukvarjajo z razumevanjem sodobnosti, umetnosti, življenjskih stilov, pa tudi s stičnimi točkami domovine in širokega sveta, globalnosti in lokalnosti, tradicije in modernizma, arhitekturnih in nearhitekturnih tem. Vsako kvalitetno arhitekturno delo zato pomeni sintezo - program, zgodovina in tradicija, tehnologija, pa tudi značaj naloge in značaj naročnikov so zgoščeni in kristalizirani do takšne mere, da arhitektura postane samoumevna. Odlikuje jo konstruk-

cijska in tehnična racionalnost, umetniška jasnost, raziskovalni pristop in arhitekturni jezik, ki ni po vsej sili avtorski, pač pa je podrejen uporabnosti, smislu in logiki vsakega posameznega dela. Tako nastane prostor, ki ima lastno individualnost in značaj, ki občuti spremembe atmosfere in svetlobe in ki zasije kot prepričljivo in celostno umetniško delo.

S stalno brezkompromisno angažiranostjo v vseh fazah nastajanja arhitekturnega dela, od izpolnjevanja programa naročnika, zasnove arhitekture in oblikovanja, izdelave projektov do izvedbe, ki vključuje vsakodnevno obiskovanje gradbišč, postavljajo ti arhitekti nove, visoke standarde.

Če skušam analizirati pluralno platenje slovenske arhitekture v zadnjih letih, naletim na dvojnost stališč. Nekateri vlečejo niti iz slovenske šole in kontinuitete. To je plodna in smiselna pozicija, ki smatra, da je arhitektura kultura, ki ima opraviti s prostorom in kontekstom, ki je lahko nacionalen, geografski, zgodovinski, če hočete, tudi Mediteran, Alpe, les in kamen itd. Morda ustreza Framptonov termin kritični regionalizem. Drugi, predvsem mlajši, pa razmišljajo drugače, s sodobno skovanko bi lahko rekli *glokalno*, se vračajo in obračajo k lokalnemu iz svoje globalne pozicije. Zanimajo jih mediji, arhitektura čutne izkušnje bolj kot kulturnega nivoja, tržne učinkovitosti bolj kot etične veljavnosti. Ob teh dveh osnovnih usmeritvah seveda obstajajo še številne vmesne in hibridne pozicije.

V današnjem globalnem svetu pridobiva vse večji pomen samolastna kultura, ki ustvarja možnosti da bi globalni vpliv zahodne kulture (zlasti ameriške) ne prevzel celotnega polja kulture. Izogiba se skrajnostim, kot je ekstremistični izolacionizem, pa tudi kulturno povsem odprt vstop v globalno družbo. Cilj je združiti in najti ravnotežje med obema pristopoma, med nujnostjo krepitve lastne nacionalne identitete in prepoznavnosti ter sočasnim odpiranjem tujim vplivom, torej nekakšna glokalizacija, kot hkratna globalna in lokalna usmeritev.

V današnji združeni Evropi raste pomen identitete in kvalitete grajenega okolja. Centri niso nujno zanimivejši od periferije, saj so z informacijsko revolucijo postale vse informacije dostopne vsem. To se zelo pozna v hitrem, včasih brezglavem drncu v globalizirano prihodnost. Ta drnec pušča mnoge stvari nerešene in neodgovorjene. Pomeni pa ukinitvev faznega zamika, ki je še nedavno določal položaj slovenske arhitekture, ki je redno za nekaj let zamujala za dogajanje v arhitekturnih centrih. Situacija se je obrnila, in sicer od arhitekture faznega zamika k *real time* arhitekturi. Dela mladih slovenskih arhitektov so še isti hip ko nastanejo, objavljena v mednarodnih arhitekturnih revijah in na ta način dostopna evropski publiki. Čas je, da jih bolje spozna in prepozna tudi širša domača javnost.

Arhitektura je eden najlepših, pa tudi najtežjih poklicev. Zahteva tehnično in organizacijsko kompetentnost, umetniško moč in tudi naklonjeno okolje. Šele ko se vsi ti pogoji srečajo, je ustvarjena možnost, da nastane res kvalitetno arhitekturno delo, takšno, kakršna so predstavljena v tem katalogu, nagrajena s Plečnikovimi odličji. Žal je teh presežkov še vedno premalo, čeprav jih je vsako leto več. Z velikim entuziazmom smo za arhitekturo v preteklih letih ustvarjali čim boljše pogoje, skupaj s tistimi, ki arhitekturo razumejo, podpirajo in jo imajo radi. Arhitekto, ki so sposobni zasnovati kvalitetno sodobno arhitekturo nedvomno imamo, skrbeti moramo, da bomo zanje tudi v prihodnje imeli vedno več prosvečenih in pogumnih naročnikov.

Miha Dešman, predsednik upravnega odbora Sklada arhitekta Jožeta Plečnika
20. 4. 2009

KONČNO POROČILO ŽIRIJE ZA PODELITEV PLEČNIKOVIH ODLIČIJ 2009

Obrazložitev odločitev žirije

Na letošnji razpis za podelitev Plečnikovih odličij je prispelo 24 del, ki so jih predlagali posamezniki, galerija DESSA in DAL - Društvo arhitektov Ljubljane. Žirija je dodatno predlagala še 3 dela ter pozvala Fakulteto za arhitekturo in Filozofsko fakulteto za dodatne predloge diplomskih del.

Žirija v sestavi:

predsednik Aleš Vodopivec

člani: Tina Gregorič, Viktor Pust,
Stojan Skalicky in Bogo Zupančič

je pregledala 19 predlogov za dosežke s področja oblikovanja okolja – arhitekture in krajinske arhitekture, 6 predlogov za dosežke na področju arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike ter 6 predlogov za študentska in podiplomska priznanja.

Žirija si je prijavljena dela ogledala na kraju samem, saj je za vrednotenje arhitekture ključna neposredna izkušnja prostora. Žirija je pri ocenjevanju del preverjala celovitost izpeljave koncepta od umestitve v prostor, kvalitete ustvarjenih zunanjih ter notranjih prostorov do dovršenosti detajla. Hkrati je obravnavala tudi inventivnost

arhitekturnega koncepta ter uspešnost odnosov med prostorom in uporabnikom.

Žirija je z zadovoljstvom ugotovila, da je večina predlaganih arhitekturnih realizacij zelo visoke arhitekturne kakovosti, kar kaže na pomembno zvišanje kvalitete ravni slovenske arhitekture. Razpoznavna je geografska razpršenost in programska raznolikost predlaganih del. Mnogo predlogov sodi med uspešne prenove ali nadgradnje obstoječih prostorskih struktur, kar predstavlja pomembno izboljšanje grajenega okolja. Takšen je tudi objekt Tržnice Maribor, ki pa še ni dokončan, zato ga je žirija izločila iz nadaljnje obravnave s priporočilom, da se kandidatura ponovi po zaključku predvidenih del.

Očiten je tudi porast kvalitetnih predlogov za dosežke na različnih področjih arhitekturne publicistike ter za prispevke k bogatitvi arhitekturne kulture. Arhitekti tako z objekti kot s strokovno publicistiko vse bolj uspešno delujejo pri uveljavitvi arhitekture v širšem družbenem in kulturnem prostoru, tako na nacionalnem kot na mednarodnem nivoju.

Po ogledu objektov in sedmih sejah je uvrstila žirija med nominirane šest arhitekturnih realizacij:

- 1 - Vrtec Kidričevo
- 2 - Hotel Balnea v Dolenjskih Toplicah
- 3 - Poslovni objekt Modri kvadrat v Ljubljani
- 4 - Hotel Clocchiatti "Next", v Vidmu
- 5 - Tri hiše: Hiša D v Ljubljani, Hiša HB v Piričah, Hiša K v Domžalah
- 6 - Trg in zunanji oltar na Brezjah

ter štiri dela s področja arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike:

- 1 - vodnik Gremo v mesto, Ljubljana
- 2 - knjiga Contemporary school architecture in Slovenia 1991-2007
- 3 - knjiga Container Architecture
- 4 - zbornik Arhitekturni epicentri

in eno diplomsko delo:

Arhitekta France in Marta Ivanšek.

Žirija je po večkratni razpravi sklenila, da podeli naslednja odličja:

- eno Plečnikovo nagrado,
- dve Plečnikovi medalji za uspešno arhitekturno realizacijo,
- eno medaljo za dosežke na področju arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike ter
- eno študentsko Plečnikovo priznanje.

P l e č n i k o v a n a g r a d a

se podeli za Trg in zunanji oltar na Brezjah, avtorici: Maruša Zorec in Martina Tepina

P l e č n i k o v o m e d a l j o

za uspešno realizacijo prejme projekt Hotel Clocchiatti "Next", v Vidmu, avtor: Aleš Prinčič

P l e č n i k o v o m e d a l j o

za uspešno realizacijo prejmejo tri hiše: Hiša D v Ljubljani, Hiša HB v Pirničah, Hiša K v Domžalah, avtorja: Matija Bevk, Vasa J. Perović

P l e č n i k o v o m e d a l j o

za doprinos na področju arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike prejme knjiga Container Architecture, avtor: Jure Kotnik

P o d e l i s e e n o š t u d e n t s k o

P l e č n i k o v o p r i z n a n j e :
za diplomsko delo: Arhitekta France in Marta Ivanšek, avtorica: Martina Malesič, mentor: doc. dr. Matej Klemenčič

V najožji izbor za Plečnikova odličja je žirija nominirala tudi sledeča realizirana arhitekturna dela:

1 - Vrtec Kidričevo, avtorici: Mojca Gregorski,

Ajda Vogelnik Saje

2 - Hotel Balnea v Dolenjskih Toplicah,

avtorja: Dušan Končar, Alenka Dešman

3 - Poslovni objekt Modri kvadrat v Ljubljani,

avtor: Andrej Černigoj

ter tri dela s področja arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike, ki pomenijo pomemben prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture:

1 - vodnik Gremo v mesto, Ljubljana,

avtorja: Špela Kuhar, Robert Potokar

2 - knjiga Contemporary school architecture in

Slovenia 1991-2007, avtorici: Maja Ivanič,

Špela Kuhar

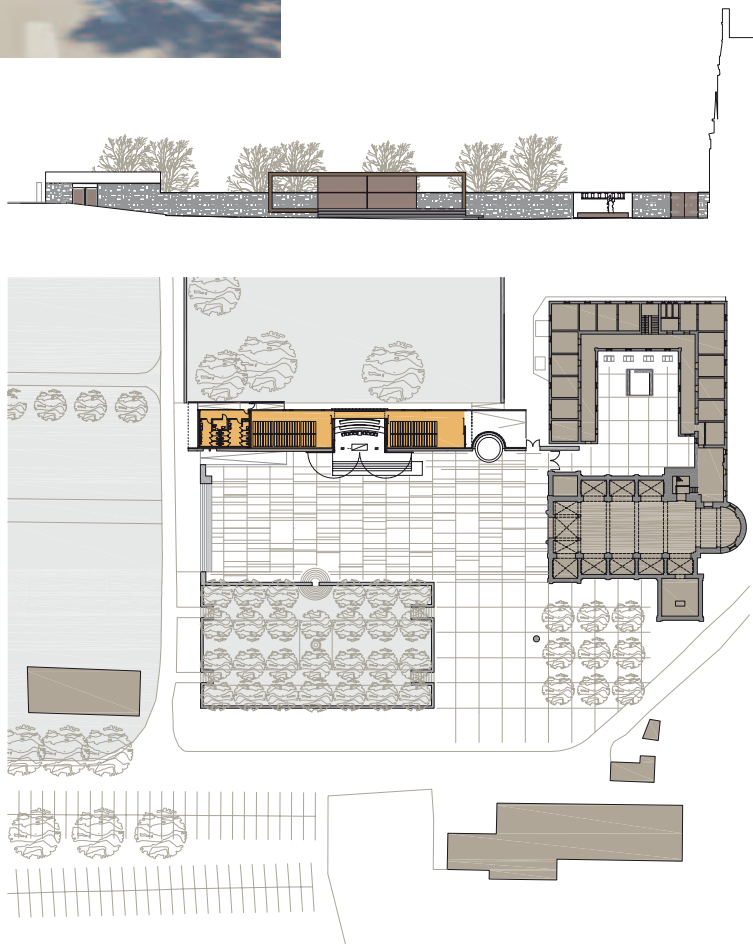
3 - zbornik Arhitekturni epicentri, avtorici:

Petra Čeferin in Cvetka Požar

Plečnikovo nagrado 2009

za zasnovu in realizacijo Trga in zunanjega oltarja na Brezjah prejmeta arhitektki

MARUŠA ZOREC in MARTINA TEPINA

Maruša Zorec že več let s svojimi projekti, s kapelo v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, knjižnico v prenovljenem gradu v Ravnah na Koroškem in z zadnjo ureditvijo trga in zunanjega oltarja na Brezju, vztraja na stališčih tihe, oblikovno zadržane arhitekture, ki se ne meni za modne tokove. Z omenjenimi deli posega v obstoječe s posebnim spoštovanjem, tako da je vedno ohranjena celovitost prostora. Na ta način opozarja na pomen trajnejših načel, principov in kvalitet gradnje.

Trg in zunanji oltar pred romarsko cerkvijo na Brezjah, ki sta ga zasnovali Maruša Zorec in Martina Tepina lahko v marsičem vidimo kot nadaljevanje najboljše tradicije Plečnikovega izročila, njegovega razumevanja arhitekture, a v popolnoma sodobni interpretaciji. Oblikovanje javnih odprtih prostorov s skromnimi, natančno odmerjenimi posegi, skrbno izbranimi materiali in vrhunsko oblikovanimi detajli, ima neprecenljiv pomen za bogatitev naše stavbne kulture in širitev njenega poslanstva tudi preko ozkih meja stroke. Slovenska cerkev je z novo ureditvijo trga in zunanjim oltarjem dobila enega najlepših priveditvenih prostorov na prostem. Prav množični obisk Brezij poudarja izjemen pomen predlaganega dela in od tod njegove posebne odgovornosti.

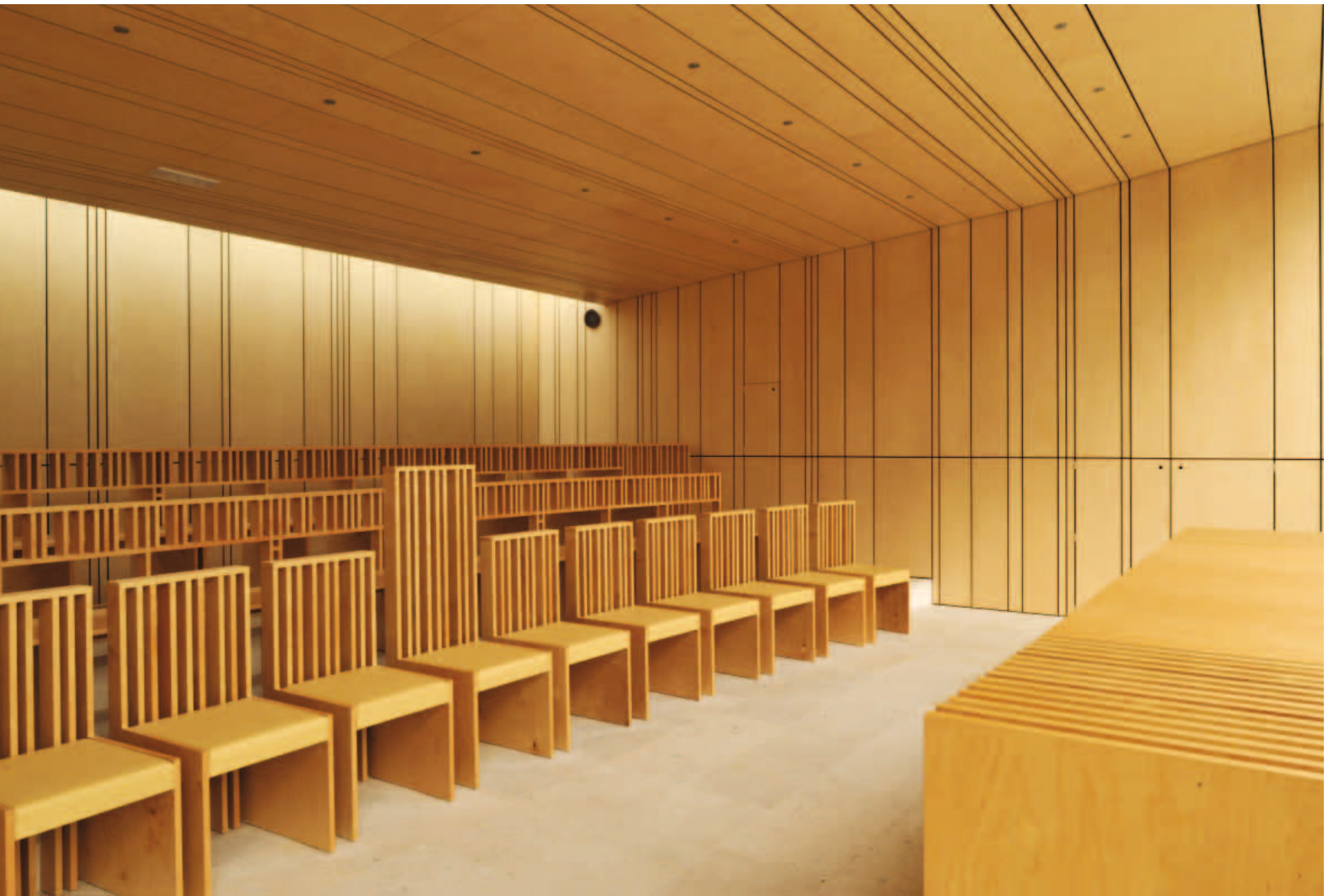
Izhodišče novega posega je Plečnikov projekt trga, ki je nastal v poznih tridesetih letih, zlasti obodni zid s pripadajočimi arhitekturnimi poudarki, nišami in stopnišči. Vsi novi elementi trga so prislonjeni k zidu, novi prostori z njegove zadnje strani tako, da ostajajo skriti pred pogledom s trga. Dokaj obsežen gradbeni poseg, ki ga je terjal program novogradnje, je na ta način skoraj povsem neopazen, saj le poudarjen okvir zunanjega oltarja prekinja zveznost robnega zidu. Ko se odprejo velika temna vrata novega oltarja, zasije

njegov notranji prostor, scela izdelan iz brezovega lesa, ki dodatno zažari v globini z neobičajno osvetljenim ozadjem. Vratni krili v obliki razprtih dlani širita prostor oltarja na vzdolžni stranici trga.

S spremembo lokacije zunanjega oltarja, ki je v preteklosti stal pred cerkvijo, je spremenjena tudi organizacija trga, ki služi kot veliki prireditveni avditorij na prostem. Trg je bil pred posegom organiziran zgolj vzdolžno, v osi cerkve. Zdaj se med posebnimi slovesnostmi, kadar se zunanji oltar odpre, prostor trga usmeri prečno. Verniki so na ta način bližje oltarju in tako bolj intimno povezani z obredom. Ko je oltar zaprt pa osrednje cerkveno pročelje z Vurnikovimi mozaiki povsem obvladuje trg. Cerkev, spomenik s križem v njeni osi, okoliški park, stopnice, ki zamejujejo trg in zunanji oltar so postali neločljivi deli nove celote. In trg je postal njeno osrčje.

Projekt nove ureditve trga odlikuje eleganca skromnosti, kar je redkost in zato posebna odlika arhitekture našega časa. Minimalizem ureditvenih posegov in oblikovanja prostorov ni slogovna oznaka, temveč posledica poglobljenega vedenja o tem, kaj je bistveno, pomembno in zato trajnejše. Izjemna arhitekturna kultura, pretehtan izbor materialov in izvedbena dovršenost, uvrščajo projekt Trga in zunanjega oltarja na Brezjah Maruše Zorec in Martine Tepina med vrhunska dela sodobne slovenske arhitekture.

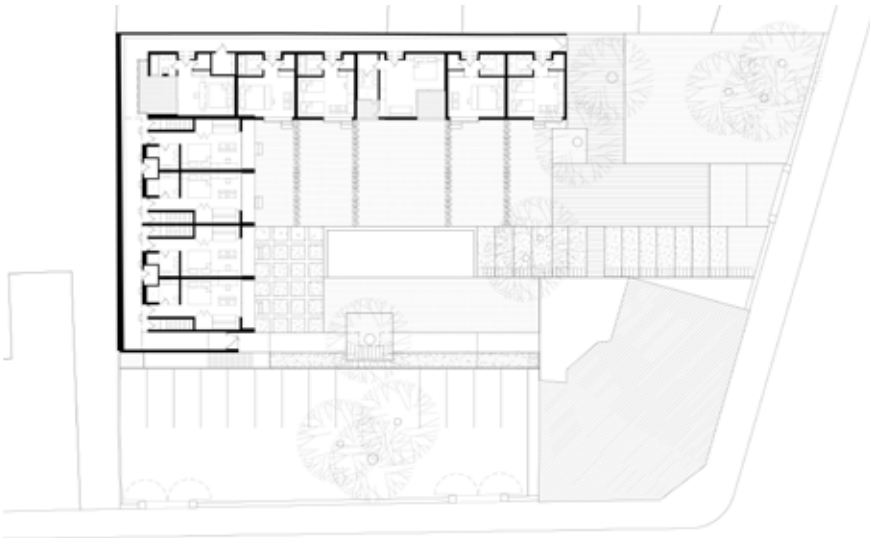

Plečnikovo medaljo 2009

za uspešno zasnovano in realizacijo Hotela Clocchiatti "Next" v Vidmu prejme arhitekt

ALEŠ PRINČIČ

Urbani hotel v središču Vidma je rezultat izjemno uspešnega dialoga med stoletno vilo starega hotela in sodobnim vrtnim objektom. Premišljena umestitev novega volumna po skrajnem obodu zemljišča uokvirni zeleno oazo v mestu, vrt stoletnih dreves, ki postaja osrednji prostor med starim in novim delom hotela. Historični objekt z vogalnim vhodom prevzema vlogo vstopne avle, svojevrstnega filtra, ki vodi goste v ozelenjeni prostor do potankosti urejenega vrta. Odprti prostor postane na ta način osrednji del hotelskega kompleksa. Arhitekt z enakovredno občutljivostjo oblikuje tako obod volumna kot praznino in s tem ustvari nerazdružljiv preplet notranjosti in zunanosti.

Celostnost arhitekturnega pristopa je izrazito prisotna povsod, od urbanistične in arhitekturne zasnove, do detajla vrtnih ureditev ali oblikovanja notranje opreme in svetil. Avtor s skrajno kulturo in doslednostjo arhitekturnega načrtovanja nikakor ne ustvarja ločenih, samozadostnih atrakcij, temveč novo harmonično celoto, ki je namenjena predvsem uporabniku in njegovemu doživljanju prostora.

Če volumen objekta poudarja pomen praznega prostora, osrednjega vrta, so prostori notranjosti stavb oblikovani predvsem s svetlobo. Tako postane svetloba temeljni gradnik prostora, ne le njegovega vzdušja. Igra svetlobnih kontrastov med javnim delom hotela in zasebnimi sobami ter občutljivo prelivanje svetlobe po različnih teksturah materialov oblikujeta presenetljivo lirične ambience.

Turizem doživeti se s hotelom Clocchiatti "Next" preseli v domeno arhitekture, saj gostu z vrsto različnih sob omogoča niz raznovrstnih prostorskih, materialnih, barvnih in svetlobnih izkušenj. Bivanje v hotelu je posebno doživetje, v katerem se prepleta intimni ambient hotelskih sob z eksočičnim značajem vrta, meditativni pogledi v notranje atrije z bogastvom vo-

lumna notranjih prostorov. Zdi se, da celo hotel lahko postane dom, čeprav le za dan ali dva, v katerega se želimo vrniti znova in znova.

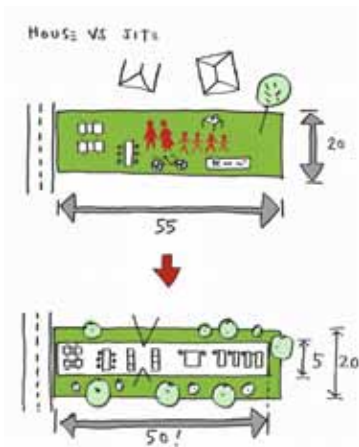
Mojstrska redefinicija vrtno dozidave v sceno osrednjega odprtega prostora, inventivno eksperimentiranje s tipologijo hotelske sobe ter skrivnostna igra svetlobe in sence ustvarjajo nepozabno atmosfero, ki hkrati privlači in pomirja.

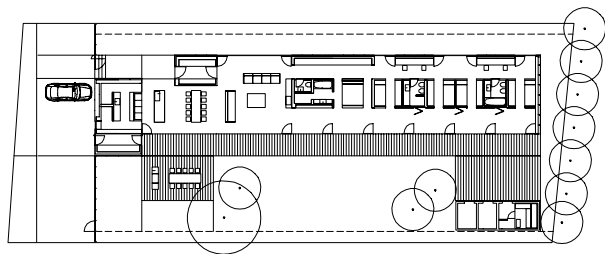
Plečnikovo medaljo 2009

za uspešno zasnovano in realizacijo treh hiš: Hiša D v Ljubljani, Hiša HB v Pirničah, Hiša K v Domžalah prejmeta arhitekta

MATIJA BEVK in VASA J. PEROVIĆ

Hiša K v Domžalah

Tri zelo različne enodružinske hiše, tako v smislu pričakovanj in materialnih sposobnosti njihovih naročnikov, kot prostorskih značilnosti njihovih okolij, so terjale popolnoma različne odgovore v obliki treh arhitekturnih tem. V prepoznavno celoto jih veže izjemna arhitekturna kultura, ki seže od inventivne stavbne zasnove do najskromnejšega detajla.

Arhitekturno razvrednoteno okolje Rožne doline v Ljubljani je botrovalo introvertirani zasnovi luksuzne vile, ki postane samozadosten svet lastnika, njegov mikrokozmos, povsem ločen od zunanjega dogajanja. Izklesan stavbni monolit se le z vhodom ozira na ulico, medtem ko se v notranjosti odpira pester preplet prostorov in atrijev različnih velikosti in značajev. Transparenca, svetloba in nizanje zaslonov povezujejo notranje in zunanje bivalne prostore pritičja v nedeljivo celoto. 'Piano nobile' z dnevnimi prostori se odpira v zelenje na zahodnem robu parcele, medtem ko vrhnja, najbolj zasebna etaža s spalnimi prostori, nudi južni razgled nad mestom.

Hiša za štiričlansko družino v Pirničah je Miesovski steklen paviljon v naravnem okolju, belvederre, ki se odpira v krajino. Dnevni prostori se v največji možni meri povezujejo z zunanostjo, medtem ko so zasebnejši prostori umaknjeni v delno vkopano postament stavbe, ki se z daljšo stranico po vsej dolžini nadaljuje v zasebni zunanji atrij z bazenom.

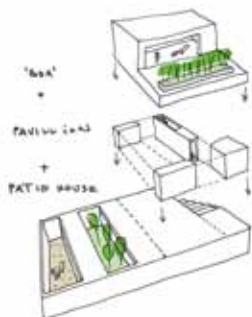
Tretja hiša, dom za veliko šest člansko družino, postavljena v brezimnem naselju enodružinskih hiš na obrobju Domžal, je zasnovana kot dolga pritična lamela, ki zamejuje daljšo stranico vrta. Sklenjen, fluiden prostor družinske skupnosti se z minimalnimi intervencijami lahko transformira v niz ločenih, povsem zasebnih sob. Linearno nanizani bivalni prostori

HOUSE = LANDSCAPE

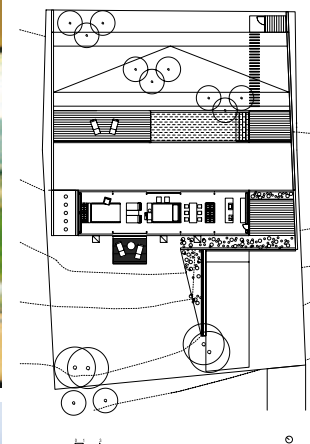

se preko zunanje terase nadaljujejo v vrt. V vseh treh primerih pa je v središču hiše kamin, arhetipski simbol doma in domačnosti.

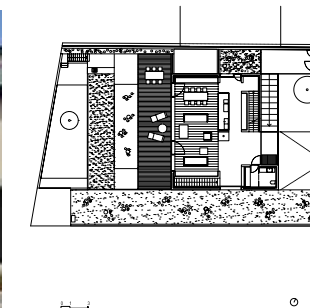
Tri hiše, ki njihovim stanovalcem ne nudijo le zavetja, temveč dom v najbolj žlahtnem pomenu besede. Tri znamenite teme moderne arhitekture, hiša kot mikrokozmos, ločen od zunanjega sveta, steklen Miesovski paviljon v naravi in hiša, ki nudi zavetje in odprtost v zunanji svet obenem, so mojstrsko transformirane v skladu z najvišjimi bivalnimi standardi našega časa, interpretirane s sodobnim arhitekturnim izrazoslovjem. Enodružinske hiše biroja bevč perovič odlikujejo do popolnosti izčiščene zasnove, funkcionalno neoporečni tlorisi, premišljen izbor materialov in izvedbena odličnost, kar zagotavlja izjemno bivalno kulturo in postavlja nova merila v naši stanovanjski arhitekturi. Njihove hiše ne izstopajo iz okolja, niso egocentrične in zato pomenijo kritično zrcalo naši enodružinski gradnji, ki je v veliki meri uničila slovensko krajino.

Hiša HB v Pimičah

Hiša D v Ljubljani

Plečnikovo medaljo 2009

za doprinos na področju arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike za knjigo CONTAINER ARCHITECTURE prejme arhitekt

JURE KOTNIK

Knjiga Jureta Kotnika je prva monografija, ki celostno obravnava problematiko kontejnerske arhitekture. To področje se je še nedavno zdelo obrobno in zgolj eksperimentalno, postaja pa vse pomembnejše v času raznovrstnih kriz in nove ekonomsko-ekološke realnosti. Avtor knjige uvodoma opredeli pojem kontejnerska arhitektura in jo umešča v polje sodobne arhitekture, nato pa analitično predstavi njen zgodovinski in tehnični razvoj ter nakazuje njene potenciale za prihodnost. Vrsta jasnih diagramov s slogani vizualizira osnovne teze teksta ter omogoča paralelno branje. Vprašanja trajnostnega in ekološkega v arhitekturi se uspešno povezujejo z možnostjo cenovno

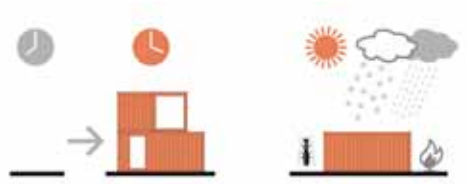
MINIABILITY
Containers can be joined into blocks. Because standard sizes, containers may be used in a variety of ways.

SPRING LIT THEMES
There is a certain excitement that comes with the arrival of spring.

TRANSFORMITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit. They can be used as a single unit, or they can be used as a single unit. They can be used as a single unit, or they can be used as a single unit.

TRANSFORMITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit. They can be used as a single unit, or they can be used as a single unit.

TRANSFORMITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit. They can be used as a single unit, or they can be used as a single unit.

INSPEED
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

SLOWNESS
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

SPINCH STRUCTURES
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

SPINCH STRUCTURES
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

SPINCH STRUCTURES
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

REPLENISHABILITY
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

BEING VISUAL
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

BEING VISUAL
Containers can be used in a variety of ways. They can be joined into blocks, or they can be used as a single unit.

30 CONTAINER CITY II
The book '30 CONTAINER CITY II' is a collection of 30 different container buildings. It is a collection of 30 different container buildings. It is a collection of 30 different container buildings. It is a collection of 30 different container buildings.

dostopnejših projektov, narejenih po meri naročnika, kar kaže na neizmerne možnosti individualizacije kontejnerskih struktur. V zadnjih poglavjih pa avtor predstavi izbor 45 inventivnih kontejnerskih arhitektur v treh kategorijah: javne stavbe, stanovanjska gradnja ter konceptualni projekti, kjer začasne postavitve mestoma preraščajo v trajne rešitve javnih in zasebnih prostorskih potreb.

Monografija je tudi namensko zapeljiva vzpodbuda arhitektom, ki dokazuje, da je lahko tudi odpadna surovina - zabojnik - primeren gradnik za vrhunske arhitekturne dosežke. To sporočilo je nadvse pomembno v času, ko se odpirajo moralno-ekološka vprašanja spektakularnih objektov zvezdniških arhitektov.

Knjiga je sočasno izšla v angleškem, nemškem, španskem, italijanskem in francoskem jeziku. Ugledna knjigarna angleškega kraljevega združenja arhitektov (RIBA bookshop) je knjigo Container Architecture v svojem mesečnem izboru uvrstila med deset najboljših arhitekturnih knjig, razprodana je angleška izdaja, vrstijo se pohvalni prikazi knjige v tujem tisku, kar vse potrjuje ne le trenutno aktualnost obravnavane tematike, temveč kaže na izvrstno zasnovano knjigo z jasno predstavljenimi zgodovinsko-tehničnim dejstvi, tezami za prihodnost ter argumentanim izborom realiziranih projektov.

MARTINA MALEŠIČ

mentor: doc. dr. MATEJ KLEMENČIČ,

Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino, 2008

1. Notranja oprema trgovine Dom na vogalu Cankarjeve in Beethovne ulice v Ljubljani, ki je nastala leta 1952 po Martinih načrtih.

2. Dom upokoencev na Poljanah, 1971-1975.

3. Šola in internat za slepo mladino v Škofji Loki, 1980.

Arhitektko Marto in arhitekta Franceta Ivanška v svojih tekstih omenjajo številni razlagalci slovenske arhitekture, vendar je ostal njun opus neraziskan. Umetnostna zgodovinarica Martina Malešič je v diplomski nalogi naredila celovit pregled njunega skupnega in zelo raznovrstnega dela.

V šestih poglavjih z naslovi: Izoblikovanje, Švedska, Stanovanjsko raziskovanje, Stanovanjska gradnja, Notranja oprema in Skupine ljudi s posebnimi potrebami podrobno opisuje in analizira skrbno zbrane podatke, v zaključku pa ovrednoti njun pomen in vlogo v slovenski arhitekturni zgodovini.

Avtorica izpostavlja kakovostni premik v slovenski povojni arhitekturi, ki se je zgodil v začetku petdesetih let 20. stoletja in je povezan s profesorjem Edvardom Ravnikarjem in skupino njegovih študentov. Pri tem sta Marta in France Ivanšek odigrala ključno vlogo z delom in s stiki, ki sta jih imela s francoskimi, švicarskimi in skandinavskimi arhitekti. Funkcionalistična načela CIAMa v arhitekturi so se v začetku petdesetih let umikala aktualnim spoznanjem švicarskega arhitekta in teoretika Maxa Billa Visoke šole za oblikovanje v Ulmu, ki je z Bauhausovskimi prvini deli in poučevanjem vplival na ustanovitev študijske Smeri B na ljubljanski šoli za arhitekturo v začetku šestdesetih let, ki je bila po dveh letih ukinjena. Prav stiki Franceta Ivanška z Maxom Billom in arhitektom Alfredom Rothom, ki ga je leta 1952 seznanil tudi s finskim arhitektom Alvarjem Aaltom in pa prijateljstvo Edvarda Ravnikarja z danskim arhitektom Ejnarjem Borgom, so nadvse pomembni za odpiranje slovenske arhitekture v svet, zlasti v smeri napredne skandinavske arhitekture in njenih prostorskih konceptov.

Po večletnem bivanju na Švedskem, sta Ivanška svoje bogate arhitekturne izkušnje, ki so bile osnovane na humanizmu in v merilu človeka, prenašala v domače okolje v obliki sistematičnih stanovanjskih raziskav,

4. France Ivanšek in Marta Ravnikar med pripravami na Gospodarsko razstavo istrskega okrožja v Kopru leta 1950.

5. Kuhinja Svea, ki sta jo Ivanška zasnovala leta 1960 in je še vsaj desetletje ostala simbol moderne slovenske kuhinje.

pedagoškega dela, publicistike in gradnje, kjer velja izpostaviti njuno stanovanjsko naselje Murgle v Ljubljani. Avtorica Martina Malešič je v diplomski nalogi podrobno in celovito osvetlila življenje in delo arhitektov Marte in Franceta Ivanška ter njuni življenjski zgodbi umestila v slovensko arhitekturno zgodovino. To je tudi najlepša zahvala Marti in Francetu Ivanšku za njun izjemno dragocen prispevek slovenski arhitekturi.

6. Notranjost trgovine Interier na Mestnem trgu v Ljubljani.

7. Notranjost doma upokoencev na Taboru, ki sta ga leta 1965 opremila Ivanška.

Nominacije

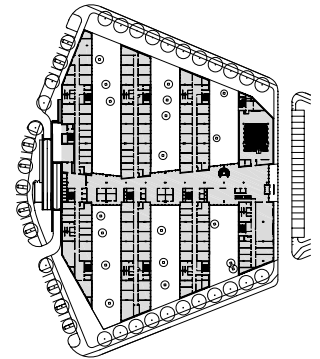
ANDREJ ČERNIGOJ

Projekt Modri kvadrat, ki je lociran na izpostavljeni lokaciji ob križišču Linhartove, v območju obstoječih stanovanjskih in poslovnih objektov, predstavlja uspešno umestitev obsežnega poslovnega programa z oblikovanjem členjene strukture manjših stavbnih volumnov in notranjih atrijev.

Projekt je zasnovan kot racionalna, nisko-gosta struktura pisarniških površin z odprtimi možnostmi modifikacij, primerna za dejavnosti, ki zahtevajo veliko manjših pisarn in stik s strankami. Osnovni stavbni volumen, obdelan v grobi antracitni terracotti, povzema obliko maksimalnih urbanističnih gabaritov. To je nepravilna poligonalna površina med obodnimi ulicami, enotne višine 16 m. V osnovni stavbni volumen so v pravilnem ritmu zarežani atriji, obdani na daljših straneh z refleksno gladko belo stekleno fasado pisarniških traktov in na koncu odprti v osrednjo avlo. Atriji zrahljajo gradbeni volumen in vnašajo v notranjost naravne elemente: svetlobo, zrak, zelenje. Odprtost stavbe in preplet rigidne strukture s slučajnostnimi elementi odraža bolj human in prijazen odnos državne institucije do obiskovalcev.

Celoten kompleks povezuje osrednja, prečno postavljena večetažna interna ulica. Ulica je razgibana s paleto različnih barvnih ploskev. To je glavna arhitektura in organizacijska poteza, v kateri so vertikalna jedra za dostop do vseh etaž. Zagotavlja čitljivost in orientacijo v relativno veliki stavbi ter obenem prostor za stik s strankami. V večetažnem fluidnem prostoru interne ulice lebdi volumni sejnih sob in govorilnic, celoten prostor pa je prepreden z galerijskimi hodniki in mostiči na različnih nivojih, ki ustvarjajo raznolike ambience za stike med zaposlenimi. Prečno postavljene pisarniške lamele so namenjene mimemu pisarniškem delu.

Projekt Modri kvadrat arhitekta Andreja Černigoja dokazuje, da je možno tudi večje komplekse poslovnega programa z ustreznim celostnim, urbanistično arhitekturnim pristopom kakovostno oblikovati v urbano okolje – zaradi česar se rešitev uvršča med zelo uspešne projekte.

Nominacija za Plečnikovo priznanje 2009

za uspešno zasnovano in realizacijo Vrtec Kidričevo, arhitektki

MOJCA GREGORSKI in AJDA VOGELNIK SAJE

Vrtec v Kidričevem predstavlja uspešno umestitev novogradnje v širši urbani prostor naselja, obenem pa tudi izjemno kvalitetno arhitekturno zasnovano, notranjo opremo in grafično oblikovanje, nadvse prijazno za uporabnike, otroke in osebje.

Zasnova vrtca povzema značilnosti zasnove modernističnega naselja v smislu grajenih lamel in vmesnih odprtih zelenih površin. Takšna oblika stavbe ustvarja vrsto različnih javnih, poljavnih in internih prostorov. Prav pestrost in medsebojna povezanost programov in kvaliteta ambientov predstavlja pomemben gradnik kulture bivalnega okolja.

Arhitektura vrtca je v celoti, od funkcionalne zasnove do celostne grafične podobe ustvarjena za otroke. Stavbo vrtca sestavljajo trije pritlični sklopi z vmesnimi atriji. Dva različno oblikovana trakta, ki sta namenjena otrokom različnih starostnih obdobij, sta povezana s transparentnim večnamenskim skupnim prostorom. Tretje krilo, v katerem so prostori uprave, kuhinja in jedilnica, pa se geometrijsko in funkcionalno navezuje na obstoječo šolo. Grafična podoba z duhovitimi risbami, barvami in tipografijo na igrišču ter otrokom razumljiv način označuje namembnosti posameznih prostorov. Avtorici sta uspeli ustvariti prostor, ki dviguje kakovost bivanja otrok, nadgrajuje obstoječe prostorske koncepte ter zaradi svoje celovitosti v pristopu predstavlja pomemben prispevek k snovanju vrtcev.

Nominacija za Plečnikovo priznanje 2009

za uspešno zasnovo in realizacijo Hotel Balnea, Dolenjske Toplice, arhitekta

ALENKA DEŠMAN in DUŠAN KONČAR

Oblikovanje hotela v sklopu obstoječih objektov zgodovinskega jedra je naloga, ki je zahtevala na eni strani občutljivo umeščanje novih gradbenih volumnov v obstoječi ambient, na drugi strani pa ustvariti kakovostno rekreacijsko okolje za hotelske goste.

Novi hotel tvori z obstoječim hotelom Kristal funkcionalno celoto, ki je povezana v treh etažah s transparentnim mostom, medtem ko je v pritličju med hoteloma javni prehod kot del peš osi od Kongresnega centra preko Sušice, trga in drevoreda v parku do Wellness centra. Izstopa kakovostna rešitev povezovalnega hodnika ob robu parka od hotela do Wellness centra. Ta je zaradi lokacije v parku in dolžine v celoti zasteklen tako, da se s svojo transparentnostjo, neprekinjeno zelenico pod njim in zeleno streho zlije z okoljem.

Fasada hotela je strukturirana z ložami hotelskih sob in s fasadno oblogo iz cementnih plošč v sivozelenih tonih z vmesnimi horizontalnimi macesnovimi letvami in večjimi lesenimi površinami v smeri parka. Zunanost objekta in njegova notranjost sta zasnovana tako, da s prostorskimi volumni, svetlobo, teksturami in barvami ustvarjata prijeten sproščujoč ambient.

Arhitektura presega zgolj funkcionalnost v dispoziciji, konstrukciji, materialih ter detajlih in ustvari kvalitetno prostorsko doživetje, ki animira in inspirira uporabnike hotela in okolice.

Avtorji so z upoštevanjem specifičnih ambientalnih vrednot širšega okolja uspeli ustvariti sproščeno rekreacijsko bivalno okolje, zaradi česar se rešitev uvršča med zelo kakovostne projekte.

Nominacija za Plečnikovo medaljo 2009
za doprinos k splošni arhitekturni kulturi
za sklop teoretičnih arhitekturnih predavanj in knjiga z naslovom:
"Arhitekturni epicentri: invencije arhitekture, intervencije v realnost"
pripravili in uredili arhitektka PETRA ČEFERIN in umetnostna zgodovinarica CVETKA POŽAR
založnik: Arhitekturni muzej Ljubljana, 2008

Sklop teoretičnih arhitekturnih predavanj, ki so se zvrstila leta 2006 in 2007 ter knjiga z naslovom "Arhitekturni epicentri: invencije arhitekture, intervencije v realnost" sta angažirana in preiščena projekta desetih (pri knjigi pa osmih) sodelujočih mednarodno uveljavljenih arhitekturnih predavateljev, ki sta jih povezali arhitektka dr. Petra Čeferin in umetnostna zgodovinarica Cvetka Požar z vprašanjem: kateri dejavniki, oziroma kateri pogoji znotraj svetovne arhitekturne produkcije so tisti, ki so vplivali na pretrese v polju arhitekture in širše, da jih lahko opredelimo kot nekaj presežnega, posebnega, torej kot arhitekturne epicentre? Predavatelji in pisci tekstov so v odgovoru na desetih ključnih lokacijah v svetu opozorili na raznoliko, nepredvidljivo in kompleksno mrežo dejavnikov in pogojev, ki so omogočili vzpostavitev cikličnega pojava arhitekturnih epicentrov, seljenje težišč dogajanja in njihovo globalno sovisnost.

Avtorici koncepta predavanj in urednici knjige Petra Čeferin in Cvetka Požar sta skupaj z vabljenimi predavatelji pokazali, da je arhitekturni epicenter mogoč kjerkoli v današnjem povezanem globalnem svetu. Pri arhitekturnih epicentrih gre torej za odprt sistem in invencijo, ki ponuja nove razmisleke in rešitve. Svež konceptualni pristop je odmeval v dobro obiskanih predavanjih v Arhitekturnem muzeju Ljubljana kot tudi v medijih, kar velja tudi za knjigo z istim naslovom. Projekta pomenita tudi uspešno povezovanje Arhitekturnega muzeja Ljubljana z zunanjimi sodelavci ter domačimi in tujimi predavatelji.

Nominacija za Plečnikovo medaljo 2009
za doprinos k splošni arhitekturni kulturi
za knjigo "Sodobna arhitektura šol v Sloveniji 1991- 2007"
avtorici: MAJA IVANIČ in ŠPELA KUCHAR
založnik: Springer, Dunaj, 2008

Knjiga sodobna arhitektura šol v Sloveniji predstavlja arhitekturo vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter večnamenskih športnih dvoran, zgrajenih v obdobju od leta 1991 do 2007. Knjiga je razdeljena na štiri poglavja, kjer so celovito predstavljene sodobne arhitekture šol: zgodovinski temelji, razvoj, primerjava v širšem prostoru in izhodišča za jutri. Avtorici sta s knjigo opozorili na izreden pomen kakovostne zasnove in oblikovanja šolskih stavb, ki usodno vplivajo na razvoj otroka, srednješolca ali dijaka.

Čas po drugi svetovni vojni zaznamuje celovit, kreativen in inovativen pristop k arhitekturnemu snovanju šolskih objektov, predvsem po zaslugi arhitektov Jožeta Plečnika in Edvarda Ravnikarja ter njenih učencev. V sedemdesetih letih so se arhitekturne kvalitete in humanost šolskih objektov izgubljale, saj je bila pomembna predvsem hitrost ter cena, medtem ko je v osemdesetih letih gradnja šol skoraj povsem zastala. Leto 1991 ter z njo povezana samostojnost Slovenije, pomeni veliko prelomnico v intenzivnosti in kakovosti šolske gradnje.

Knjiga Maje Ivanič in Špele Kuhar je celovit prikaz plodnega obdobja arhitekture na področju izobraževanja, kjer je bilo osnovno vodilo kakovostna prostorska rešitev pred ekonomsko birokratskim vrednotenjem načrtov ali izbiro na osnovi stilskih usmeritev. Na ta način nakazuje tudi smernice za kakovosten in kreativen razvoj arhitekture šolskih objektov v prihodosti. Knjiga je izšla v slovenskem in angleškem jeziku pri založbi Springer na Dunaju in pomeni tudi pomemben prispevek k promociji slovenske arhitekture v tujini.

Nominacija za Plečnikovo medaljo 2009
za doprinos k splošni arhitekturni kulturi
za arhitekturni vodnik Gremo v mesto Ljubljana
avtorja: ŠPELA KUCHAR in ROBERT POTOKAR
založnik: Ustanova Fundacija Piranesi, 2008

Arhitektka Špela Kuhar in arhitekt Robert Potokar sta skupaj z Blažem Budjo že leta 2002 pripravila Arhitekturni vodnik Gorenjske. Zanj so prejeli Plečnikovo medaljo.

Leta 2008 izdani vodnik z naslovom Gremo v mesto Ljubljana je konceptualno drugačen, oblikovno svež in pregleden, v izboru arhitekturnih del in tematskih prostorskih sklopov pa preverjen, vendar manj strog od prvega, saj se pri opisu posameznih del smiselno prepletajo krajši teksti, izbrano fotografsko in slikovno gradivo: slik, kipov, načrtov pa zemljevidov in hudomušnih ilustracij priznanih slovenskih ilustratorjev, ki si jih takoj dobro zapomnimo.

Vodnik je namenjen vsem generacijam pri spoznavanju Ljubljane in njenih prostorskih in arhitekturnih kvaliteta. Na začetku so predstavljeni zgoščeni zgodovinski pregledi, pomembni časovni mejniki v razvoju mesta od mostiščarjev do sodobne evropske prestolnice 21. stoletja, kjer spoznamo dogodke in osebnosti, ki so v različnih zgodovinskih obdobjih zaznamovale podobo Ljubljane. Tako se v vodniku srečamo s prazgodovino, rimsko Emono, srednjeveškim mestom, baročno Ljubljano, klasicizmom in historicizmom, secesijsko Ljubljano, modernistično Ljubljano, Plečnikovo Ljubljano, socialističnim mestom in sodobno Ljubljano. V nadaljevanju arhitekturnega vodnika avtorja razkrivata mesto z vseh zornih kotov skozi šest sprehodov in pet ogledov, tako da obiskovalci lahko spoznajo znamenitosti ožjega in širšega središča, mesto iz žabje in ptičje perspektive ter zeleno pot spominov, ki objame mesto.

Avtorja sta v žanru arhitekturnih vodnikov z veliko mero ustvarjalnosti in radovednosti ponudila uporabnikom nov, svež pregled in pogled na arhitekturne dosežke pretekle in polpretekle zgodovine ter aktualnega arhitekturnega dogajanja v mladi evropski prestolnici.

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika
Karlovska 3, 1000 Ljubljana

- UPRAVNI ODBOR SKLADA:
1. Miha Dešman, u.d.i.a., predsednik UO
 2. prof.mag. Peter Gabrijelčič, u.d.i.a., FA
 3. prof. Marjan Ocvirk, u.d.i.a., FA
 4. mag. Miran Gajšek, u.d.i.a., MOL OUP
 5. dr. Davorin Gazvoda, u.d.i.k.a., BF
 6. Andrej Hrausky, u.d.i.a., DAL
 7. mag. Andrej Goljar, u.d.i.a. ZAPS
 8. dr. Mitja Pavliha MOP
 9. Nada Zoran, MzK
 10. dr. Breda Mihelič, UIRS
 11. prof. Alojz Drašler, BF
- SKUPŠČINA SKLADA: Predsednik skupščine sklada, Zoran Jankovič, župan Mestne občine Ljubljana
1. AMBIENT, Miha Kerin, u.d.i.a.
 2. URBANISTIČNI INŠTITUT RS, dr. Breda Mihelič
 3. BIOTEHNIŠKA FAKULTETA, dr. Davorin Gazvoda, u.d.i.k.a.
 4. LUZ, Peter Bassin, u.d.i.a.
 5. MO MARIBOR
 6. SAZU, Andrej Jemec
 7. MOL – oddelek za kulturo, Jerneja Batič
 8. MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, dr. Mitja Pavliha
 9. MINISTRSTVO ZA KULTURO, Nada Zoran
 10. DESSA, Andrej Hrausky, u.d.i.a.
 11. ZAPS, mag. Andrej Goljar, u.d.i.a.
 12. FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, prof. mag. Peter Gabrijelčič, u.d.i.a.
 13. DRUŠTVO ARHITEKTOV LJUBLJANE
 14. DRUŠTVO KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE
 15. DRUŠTVO OBLIKOVALCEV SLOVENIJE
 16. RIKO d.o.o Ljubljana, Janez Škrabec, Polona Lovšin
 17. GIPOSS-INVEST d.o.o, Marjeta Režek
 18. TERME OLIMIA d.d., Zdravko Počivalšek
 19. PRIMORJE d.d., mag. Dušan Črnigoj
 20. ARCADIA SVETILA d.o.o., Silvo Kačar, Matjaž Mausar
 21. KRAŠKI ZIDAR, Radoš Lipanje, u.d.i.g.
 22. OBČINA DOMŽALE, Toni Dragan, župan, Zoran Viotorovič, u.d.i.a.
 23. ELEA.iC d.o.o., Saša Stele, Angelo Žigon, u.d.i.g.
 24. ENERGOPLAN d.d., Simon Jan
 25. IMOS d.d, Branko Kastelic, Jože Novak, u.d.i.k.a.
 26. OBČINA KOČEVJE, Janko Veber, župan

Izdajo so podprli

kultura ● ● ●
republika slovenija
ministrstvo za kulturo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

 Mestna občina Ljubljana

in bronasti donatorji

A R C A D I A . L I G H T W E A R

 kraški zidar **primorje**

energoplan

IMOS

Plečnikova odličja za leto 2009